

ЯРОСЛАВ ХАШЕК

ДЕПУТАТСКИ БАНКЕТ

Превод от чешки: Светомир Иванчев, Стефан Бошнаков, Василена
Мирчева, 1998

chitanka.info

I.

Мъдрият везир Насър ел Мулк каза на младия персийски владетел Ахмед Мирза:

— Ваше величество, персийците няма да мирясат, докато не учредим депутация.

Синът на слънцето и трендафил на Шираз Ахмед Мирза си избърса носа с ръкава на царската багреница и нареди на мъдрия Насър ел Мулк да му разясни що е това депутация. Може би някакво ново развлечение за иранското население?

Насър ел Мулк достолепно запитва:

— Негово величество благоволява ли да знае що е Европа?

— Знам, че е в Русия, Насър ел Мулк.

— Както правилно се изразихте, Европа е в Русия, ваше величество, но с ваше позволение защо не го кажем и обратно: Русия се намира в Европа.

— Аллах е велик — благоговейно изрече младият шах.

— Аллах си знае работата — продължи Насър ел Мулк, — след като е поставил Русия в Европа, той не е завършил мъдрото си дело, а е натурил и други франкски държави в онази земя, дето на Запад ѝ викат Европа. Там не говорят персийски, ваше величество, въпреки че предците на негово величество са владели онази земя по време на Зороастър. Народът в Европа говори на няколко езика, един от друг позагубени, толкова объркани и безсмислени, че негово величество дума няма да разбере от тях. На всички тези неверни псета им викат франки, а покрай тях и парите им нарекли франкове. Всички тези бледи и болнави народи — като ледниците на Арарат са в лицето — имат пратеници у нас. Бях ги представил на негово величество в деня на сияйното му възкачване на престола, а негово величество с присъщото му остроумие до ден-днешен ги смята за търговци. Те всъщност са посланици на ония неверни псета, които в страха си от сина на слънцето пращат при нас синовете си, за да засвидетелстват своята преданост и страхопочитание пред гнева на шахиншаха, царя на

царете. И те си имат царе, които от страх направо се строполяваха от тронове си, когато по време на пътешествията си из Европа се отбивах да ги навестя. Мислеха, че шахиншахът им праща зелено въже, защото имат странни представи за нашите нрави. При все това мъдрите люде говорят, че както сред камилите, които се хранят със собствените си лайна, една от сто успява да се угои и както от хиляда евнуса все пак един става баща, така и в обичаите на тия долни неверници един мъдрец би могъл да открие зрънце здрав смисъл. Това зрънце се нарича депутация или „бахър ел мизрим“, ваше величество, ще рече, радост за народа, въпреки че би трябвало да се казва „бахър ел шах“, радост за царете. Народът на франките искал „фейсал бен хулало“, свобода за всички, а получил „бахър ел мизрим“ за законодателно уреждане на обществените дела. Заседанията се провеждат по време на депутатски банкет, където съдбата на държавата е в ръцете на главния придворен готвач, подполковник от запаса, комуто са подчинени двама придворни салонни валии, четирима надзорници по хранителните въпроси, дванайсет готвачи и осем придворни сладкари със звание „ротмистър“. Освен това разполагат с придворна перачка, носителка на двацет и четири ордена, и дегустатор на вино — също о.з. подполковник. И всички те имат грижата членовете на „бахър ел мизрим“, тоест депутатите, да одобряват държавния бюджет. Това става именно по време на депутатския банкет, на голямата гощавка „бахър ел мизрим“, ваше величество. Нека синът на слънцето и трендафил на Шираз, шахиншахът, царят на царете, си помисли добре върху думите на своя верен везир Насър ел Мулк и уреди за персийския народ голяма гощавка „бахър ел мизрим“, нека учреди депутация и заповяда да се подготви депутатски банкет.

— Аллах е велик — каза младият шахиншах, — всемогъщ е и отваря ушите ми за всичко прекрасно и благородно, о, мъдри Насър ел Мулк. Схващам думите ти със същата яснота, с която долавям уханието на розовото масло, но ако обичаш, о, мъдри Насър ел Мулк, обясни ми още веднъж какви са тези депутации в най-първичната им същност?

Насър ел Мулк въздъхна и рече:

— Има тайни, които не могат да разкрият и маговете, дори да ги подложат на телесни наказания, има тайни, неразбираеми дори за

пророците, тайни непостижими. Знам само, че гощавките „бахър ел мизрим“, франкските депутатски банкети, са една от онези тайни, които усмиряват сърцата на франкския народ и го удържат по пътя към „фейсал бен хулало“, свободата за всички.

Младият шах целуна с признателност везира Насър ел Мулк по двете бузи и нареди да повикат председателя на персийския парламент.

— Уреждам депутатски банкет — заяви той на достопочтения мъж. — Този банкет е стъпало по пътя към „фейсал бен хулало“, към всеобщата свобода. А вие съобщете на народните представители, че ги моля да имат добрината сами да подберат ястията, които ще бъдат включени в менюто.

После монархът извика при себе си един генерал от артилерията и му каза:

— Нова Персия се нуждае от нови хора. Назначавам ви за главен управител на придворната кухня. Менюто ще ви бъде предложено от председателя на народното събрание. Ако не ви харесва, разпуснете парламента!

След генерала от артилерията той удостои министъра на вътрешните работи със званието „придворна перачка“, а министъра на просветата назначи за главен дегустатор на вино и си полегна, като, преди да заспи, нареди да повикат мъдрия везир Насър ел Мулк и му заяви със сериозността на владетелите на франките:

— Мили Насър ел Мулк! На теб като на най-възрастен от съветниците на нашата династия възлагам задачата да установиш с какъв сос да се приготвят перките от акула. Днес действително съм извънредно щастлив, по-щастлив дори от онези мои предци, които собственооръчно пробождали с копие то си осемстотин кюрди и после казвали на поданиците си: „Дребна работа!“ Аз прозрях от какво има нужда владетелят на Нова Персия: да спечели любовта на народа! Ето защо още веднъж те моля, Насър ел Мулк, издири подходящия сос за перки от акула и народът положително ще се увери, че съм добър баща за своите поданици.

Носът на царя на царете потече от вълнение и той го избърса с чаршафа на царското си ложе и нареди музикантите да изсвирят пред дворецовите порти персийския държавен химн „Шахиншахът ни пази“.

II.

На другия ден излизащият в Техеран правителствен вестник „Техерански новини“ отпечата голяма уводна статия под заглавие „Нова конституционна ера в Персия“. В нея се възхваляваше прозорливостта на новия министър-председател, изразил вчера пред шаха желанието на целия персийски народ най-сетне, както правят на Запад, да бъдат избрани народни представители. Обясняваше се, че става дума за връхна точка в конституционната мисъл на младия владетел и че ще бъде уреден голям депутатски банкет, „бахър ел мизрим“, по време на който сам шахиншахът ще сподели с отделни народни представители някои свои ценни съображения за конституционния живот.

Тази статия предизвика голямо оживление в царския дворец, мъдрият везир Насър ел Мулк връхлетя с вестника в ръка при младия шах и се провикна:

— Негово величество трябва да произнесе слово на банкета! Незабавно ще свикаме Министерския съвет, за да бъде съставена програмната реч, и същевременно ще бъде грижливо подготвен списък на всички народни представители, които ще вземат участие в депутатския банкет с точно описание на живота им и с имената на избирателните им райони, за да не би негово величество да попита някой депутат: „Вие сте от Ерзурум, нали?“, а той да излезе от Тавриз.

III.

На заседанието на Министерския съвет, председателствано от сина на слънцето шахиншаха, който си мълчеше, се взе решение шахиншахът да задава само въпроси от общ характер, например:

Добре ли сте?

Слаба ли беше реколтата?

При вас валя ли градушка?

Кокошките ви снасят ли?

Колко деца имате?

Радвам се, че ви виждам!

Доволен ли сте?

Бе взето решение и отговорите да бъдат от не по-малко общ характер, например:

Надяваме се, че ще потръгне.

Никога не е било толкова зле, та да не може да стане по-зле.

Бъдете спокойни, всичко ще се изясни.

До една година нещата ще тръгнат на добре.

IV.

По време на първия депутатски банкет клетият млад шах обърка листчетата, на които му бяха написали всичко, и невероятно смутен, се обърна към първия депутат с думите:

— Мили приятелю, нужникът е на двора.

Оттогава насетне Ахмед Мирза се превърна в най-популярния владетел на Персия.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.